

bb. 71. bolgár kormányküldöttség érkezett magyarországra

ok/ay/l1

1961. szeptember 18.

Hétfőn este bolgár kormányküldöttség érkezett magyarországra, a magyar-bolgár gazdasági együttműködési vegyes kormánybizottság harmadik ülészakára, a kormányküldöttséget rajko damjanov, a bolgár kommunista párt politikai bizottságának tagja, a bolgár népköztársaság minisztertanácsának első elnökhelyettese vezeti.

A bolgár kormánydelegációt a határon komócsin mihály, a szegedi városi pártbizottság első titkára, biczó györgy, a városi tanács végrehajtó bizottságának elnöke és zágor györgy követi, a külügyminisztérium főosztályvezetője fogadta. a fogadtatáson jelen volt jancso georgiev, a bolgár népköztársaság budapesti nagykövete és a nagykövetség több munkatársa.

az ünnepélyes fogadtatás után a bolgár államférfiak szegedről gépkocsin folytatták útjukat a magyar fővárosba.

/mti/

..

bb. 72. william cooper előadása a pen clubban

kéri/ta/gy/l1

1961. szeptember 18.

william cooper angol regényíró, aki a magyar pen club meghívására érkezett hazánkba, hétfőn előadást tartott a pen clubban.

/mti/

..

- v é g e -

23.25

- 44 -

La

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon. 159-490, 359-380.

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1961. szeptember 19.

bb 1. több mint félezer irodalmi műsor a munkásszállásokon, 120 színházi előadás, 200 koncert a peremvárosokban

i hi/tm szb or

1961. szeptember 19.

A munkások művelődésében fontos szerepet játszanak a szakszervezetek kulturális tevékenységének azok a jól bevált formái, amelyeket a szot és az egressy gábor klub honosított meg: a munkásszállásokon rendezett irodalmi előadások, a peremvárosi színházi akciók és a szakszervezeti szimfónikus zenekarok körműsorai a munkásnegyedekben. a szeptember végén - október elején kezdődő új idény programja ismét változatos műsorokat, magas színvonalu művelődési és szórakozási lehetőségeket ígér a budapesti dolgozók százezreinek.

A munkásszállás-akcióban résztvevő hivatásos művészek az új idényben összesen 50 - a tavalyinál 15-tel több - munkásotthont keresnek fel közkedvelt irodalmi műsoraikkal. októbertől májusig 400 előadást tartanak, 150 alkalommal pedig a műkedvelő irodalmi színpadok gárdája tolmácsolja öt nagy lírikusunk - balassi, csokonai, petőfi, ady és józsef attila - verseit. a költői estek nemcsak művészi élményt, hanem irodalmi ismereteket is nyújtanak majd a szálláslakóknak a költő életéről, koráról és társadalmáról.

A peremvárosi színházi előadásokat, az ugynevezett teltház-akciót a korábban is közreműködő öt társulattal szemben az idén hét együttes - a nemzeti, a madách, a jókai, a józsef attila, a vígszínház, az operaház és a szegedi nemzeti színház társulata - segít sikerre vinni. előreláthatólag mintegy 120 előadásra kerül sor a mostani színházi évadban. az együttesek 17, főleg peremkerületi művelődési házban vendégszerepelnek, s a színháztermek befogadóképességét figyelembe véve mintegy 50.000 -60.000 dolgozó tekintheti majd meg az elmúlt évek, valamint az új idény kiemelkedő darabjait.

A munkásnegyedekben zajlanak majd le a szakszervezeti szimfónikus zenekarok koncertjei is, hivatásos énekművészek közreműködésével. tíz szimfónikus együttes mintegy 200 hangversenyt ad a peremvárosok művelődési otthonaiban. a tervek szerint több kisoperát kívánnak bemutatni, s műsoraikban nagyobb számban szerepelnek majd a szimfónikus művek. ezeket a koncerteket a liszt-bartók évforduló jegyében rendezik, s ugyanilyen jellegű lesz a szimfónikus zenekarok novemberben sorra kerülő ünnepi hangversenye is, amelyet szintén valamelyik munkáskerületben tartanak. /mti/

6.15

..

- 1 -

118

bb 2. 100.000 ifjúsági mozibérlet - előadások 31 moziban

1 dl/ok sz sr

1961. szeptember 19.

Fővárosszeri október elsején kezdődik az új ifjúsági mozibérletek árusítása. a kiválasztott filmeket összesen 31 moziban vetítik majd, s a fiatalok számára általában délelőtti, illetve koradélutáni előadásokat tartanak. a fővárosi moziüzemi vállalat nagy érdeklődésre számít, ezért felemelte a bérletek számát, s összesen 100.000 darabot hoz belőlük forgalomba, ezek egy részét az általános iskolák alsó tagozatának tanulói vásárolhatják meg. a bérlet műsorán a bambi, a timur és csapata és egy rajzfilmsorozat szerepel. az általános iskolák felső tagozatának növendékei a puskák és galambok, az őserdő urai, a vadállatok a fedélzetén és a tyitov őrnagy ürrepüléséről készített dokumentumfilmet nézhetik meg. a középiskolások és az iparitanulók bérlete pedig a katonazene, az öt történehüvely, a soha többé /mein kampf/, a tiszta égbolt és a julius caesar előadásaira szól. a bérletek ára, a mozik különadásaik látogatására jogosító belépőjegyekkel együtt 4,50 forinttól 12,50 forintig terjed. az ifjúsági mozibérletek első sorozata 1962. január 31-én jár le, ekkor bocsátják ki ugyanis új műsorral a májusig érvényes sorozatot.

a fővárosi moziüzemi vállalat egyetértésben a fővárosi tanács oktatási osztályával különféle pályázatokat hirdet a bérlet műsorán szereplő filmekből. a dolgozatírás, a rajzpályázat győzteseit pedig megjutalmazzák. /mti/

--

bb 4. magyar tudósok külföldi sikere

1 ms/hné szb sr

1961. szeptember 19.

orotay gyula akadémikus magyar népmesék című könyvével és kerényi györgy tudományos kutató a magyar népzene téra 4. „párosítók” című kötetével megosztva nyerték el az azienda autonoma di turismo di palermo e monreale által kitűzött 2. nemzetközi „giuseppe pitre”, néprajzi díj 500.000 Lírás 2. fokozatát. /mti/

--

- 2 -

bb 3. új technológiával növelik a heverők, székek, fotelok gyártását - osztrák gyártmányu tűzőgép sor érkezett a budapesti kárpitosárugyárba

1 sz/szo szb ki

1961. szeptember 19.

a legtöbb bútorgyárunknak van kárpitos részlege, de a legnagyobb ilyen jellegű önálló üzem a budapesti kárpitosárugyár, amely egy-egy- és kétszemélyes rekamló kárpitját készíti el. a gyár termelése fokozatosan növekszik, az idén például 81 millió forint értékű kárpitot munkát végez, a kereslettel azonban még így sem tud lépést tartani. a termelés útjára jövőre még inkább meggyorsul, 1962-ben a mostaninál tízezerrel több rekamlét kárpitoznak és az idén 31.300 fotel-szék, vagyis ugynevezett ülőbutor helyett 64.000-et készítenek. most kezdtek meg a tulipán elnevezésű, összecsiszkva kárpító-formájú rekamló gyártását, s ebből a típusból az ez évi 600 helyett jövőre már 4.500 hagyja el a gyárat. a három oldalon favázzal borított egyszemélyes rekamlón is változtatnak, oldalai csavarokkal lezárthatóak lesznek, hogy sarok-rekamlónak is összeállíthatóak.

a kárpitozás mindmég az évtizedekkel ezelőtti kialakult kézműipari módszerekkel történik, a munkának csupán 10 százalékát végzik a gépek, ezen azonban rövidesen gyökeresen változtatnak. most érkezett a gyárba a nyolc egységből álló osztrák gyártmányu tűzőgép sor, amellyel új technológiát alakítanak ki. „előregyártott alkatrészekkel” történik majd a kárpitozás. előre a zsákvászonra tűzik az arikot, s ezt mint egy párnát helyezik az epedára, a későbbiekben szegőpisztolyokat és présgépeket is munkába állítanak majd, s ezekkel a gépi műveletek aránya eléri a hatvan százalékot. /mti/

--

bb 5. október közepén kezdődik a fővárosban a kisz új oktatási évadja - politikai olvasómozgalom és film-szeminárium az ideli programban

1 lv/hné szb sr

1961. szeptember 19.

a kisz budapesti végrehajtó bizottsága megvitatta az elmúlt oktatási év tapasztalatait, valamint az új évad előkészületét. megállapította: az 1960/61-es tanévben a fővárosban több mint 98.000 fiatal vett részt az oktatásban. jelentős eredmény, hogy az oktatásban igen sok olyan ifju is részt vett, aki nem tagja a kisz-nek. /tolyt.köv./

- 3 -

bb 5. /október közepén... folyt./- szb

az oktatás vezetői érdekessé tették a foglalkozásokat, a szemináriumokon külföldön járt fiatalok tartottak élménybeszámolót, több kerületben dia-filmek vetítésével segítették a tananyag jobb elsajátítását.

az elzett vasárnapban amikor a különböző államok politikai rendszeréről tanultak, kiállítást rendeztek a vietnami demokratikus köztársaságról, a ganz-mávg-ban a divsz-ről szóló anyag tanulmányozásakor a politikai kör tagjai ellátogattak a demokratikus ifjúsági világszövetség székházába s beszélgettek annak vezetőivel és a különböző országok képviselőivel.

az idei oktatási év előkészítését már tavasszal megkezdték, a propagandista utánpótlás biztosítására egyhónapos szeminárium-vezető-képző tanfolyamot szerveztek, ezen kívül az oktatási év megkezdése előtt hatnapos továbbképző tanfolyamot indítottak, amelyen az elméleti kérdéseken túl megvitatták a szemináriumok vezetésének módszertani problémáit is, a kisz-szervezeteknek az oktatás irányításához és ellenőrzéséhez hathatós segítséget nyújtanak az üzemi és kerületi pártbizottságok, emellett számos jól képzett előadót is adnak a kisz-szervezeteknek.

ebben az évben a már meglévő oktatási formákon kívül, a kisz-bizottságok új rendszerű politikai olvasómozgalmat és ugynevezett film-szemináriumokat is indítanak, az olvasómozgalommal azt kívánják elérni, hogy lehetővé tegyék a tanulást azok részére is, akik egyébként nem tudnának résztvenni a rendszeres politikai foglalkozásokon.

• a filmszemináriumokon rövid előadásokat tartanak többek között a világ keletkezéséről, a babonáról, a fasizmusról, stb. /mt1/

--

bb 6. őszi-téli hír: 1,300.000 kéményt „égetnek ki”, a kéményseprők október végéig, a fűtési idényre rendbehozatja a házkezelőség a központi fűtőberendezéseket

1 hbj/gg szb k1

1961. szeptember 19.

a jelentések még arról szólnak, hogy a fürdőzők nehezen vesznek bucsut a nyártól, a víztől, a strandoktól, a figyelem azonban már az őszi felé irányul, hiszen hamarosan kezdődik a fűtési idény, a fővárosi kéményseprő vállalatnál elmondották, hogy budapesten, a körülbelül 1,300.000 kémény „égetése”, jó ütemben halad, igaz, hogy a kéményseprők idejében, még a nyár elején hozzáláttak a munkához.

/folyt.köv./

630

- 4 -

104

bb 6. /őszi-téli hír:... folyt./- szb

égetés miatt nem lesz baj sehol a kéményekkel, az elgondolások szerint a munkálatokat október végéig mindenütt befejezik, sőt, néhány kerületben még előbb.

ennek ellenére - a számítások szerint - lesz tennivalójuk bőven a kéményseprőknek a fűtési idény kezdetén, sok kémény szorul ugyanis vakolásra-javításra, s ezeket a javítási munkálatokat a nyári hónapokban az érdekeltek meglehetősen gyéren rendelték meg, minden valószínűség szerint azonban a fűtési idény kezdetén megrohanják a vállalatot, s mindenki azt kéri, hogy 24-48 óra alatt javítsák ki a kéményt, mert nem tudnak fűteni, erre nem mindenütt lesz lehetőség, mert az őszi-téli hónapokban lényegesen elfoglaltabbak a kéményseprők, éppen ezért a kéményseprő vállalat azt kéri az érdekeltektől, hogy a hibás, rossz, javításra váró kéményeket a leg-sürgősebben hozassák rendbe - éppen a saját érdekükben.

biztató híreket közölt a központi fűtőberendezések felújításáról a fővárosi tanács házkezelési igazgatósága, a javításokat már a nyár elején megkezdték, elegendő fűtőtest állt rendelkezésre és így október 15-én már készen lesznek mindenütt a berendezések, kivéve az 5. kerületben öt épületnél, ahol egy héttel elhúzódik a kazáncsere, a központi fűtéses épületek pincéiben elegendő szén is rendelkezésre áll. /mt1/

--

631

- 5 -

104

bb 5. /október közepén... folyt./- szb

az oktatás vezetői érdekessé tették a foglalkozásokat, a szemináriumokon külföldön járt fiatalok tartottak élménybeszámolót, több kerületben dia-filmek vetítésével segítették a tananyag jobb elsajátítását.

az elzett vásárugyárban amikor a különböző államok politikai rendszeréről tanultak, kiállítást rendeztek a vietnami demokratikus köztársaságról, a ganz-mávg-ban a divsz-ről szóló anyag tanulmányozásakor a politikai kör tagjai ellátogattak a demokratikus Ifjusági Világszövetség székházába s beszélgettek annak vezetőivel és a különböző országok képviselőivel.

az idei oktatási év előkészítését már tavasszal megkezdték, a propagandista utánpótlás biztosítására egyhónapos szeminárium-vezető-képző tanfolyamot szerveztek. ezen kívül az oktatási év megkezdése előtt hatnapos továbbképző tanfolyamot indítottak, amelyen az elméleti kérdéseken túl megvitatták a szemináriumok vezetésének módszertani problémáit is, a kisz-szervezeteknek az oktatás irányításához és ellenőrzéséhez hathatós segítséget nyújtanak az üzemi és kerületi pártbizottságok, emellett számos jól képzett előadót is adnak a kisz-szervezeteknek.

ebben az évben a már meglevő oktatási formákon kívül, a kisz-bizottságok új rendszerű politikai olvasómozgalmat és ugynevezett film-szemináriumokat is indítanak, az olvasómozgalommal azt kívánják elérni, hogy lehetővé tegyék a tanulást azok részére is, akik egyébként nem tudnának résztvenni a rendszeres politikai foglalkozásokon.

• a filmszemináriumokon rövid előadásokat tartanak többek között a világ keletkezéséről, a babonáról, a fasizmusról, stb. /mti/

bb 6. őszi-téli hír: 1,300.000 kéményt „égetnek ki”, a kéményseprők október végéig, a fűtési idényre rendbehozzatja a házkezelőség a központi fűtőberendezéseket

1 nbj/gg szb ki

1961. szeptember 19.

a jelentések még arról szólnak, hogy a fürdőzők nehezen vesznek búcsút a nyártól, a víztől, a strandoktól, a figyelem azonban már az ősz felé irányul, hiszen hamarosan kezdődik a fűtési idény, a fővárosi kéményseprő vállalatnál elmondották, hogy budapesten, a körülbelül 1,300.000 kémény „égetése”, jó ütemben halad, igaz, hogy a kéményseprők idejében, még a nyár elején hozzáláttak a munkához.

/folyt.köv./

- 4 -

bb 6. /őszi-téli hír:... folyt./- szb

égetés miatt nem lesz baj sehol a kéményekkel, az elgondolások szerint a munkálatokat október végéig mindenütt befejezik, sőt, néhány kerületben még előbb.

ennek ellenére - a számítások szerint - lesz tennivalójuk bőven a kéményseprőknek a fűtési idény kezdetén, sok kémény szorul ugyanis vakolásra-javításra, s ezeket a javítási munkálatokat a nyári hónapokban az érdekeltek meglehetősen gyéren rendelték meg, minden valószínűség szerint azonban a fűtési idény kezdetén megrohanják a vállalatot, s mindenki azt kéri, hogy 24-48 óra alatt javítsák ki a kéményt, mert nem tudnak fűteni, erre nem mindenütt lesz lehetőség, mert az őszi-téli hónapokban lényegesen elfoglaltabbak a kéményseprők, éppen ezért a kéményseprő vállalat azt kéri az érdekeltektől, hogy a hibás, rossz, javításra váró kéményeket a legelőbbre hozassák rendbe - éppen a saját érdekükben.

biztató híreket közölt a központi fűtőberendezések felújításáról a fővárosi tanács házkezelési igazgatósága, a javításokat már a nyár elején megkezdték, elegendő fűtőtest állt rendelkezésre és így október 15-én már készen lesznek mindenütt a berendezések, kivéve az 5. kerületben öt épületnél, ahol egy héttel elhúzódik a kazáncsere, a központi fűtéses épületek pincéiben elegendő szén is rendelkezésre áll. /mti/

--

- 5 -

bb 7. október végén megnyílik az első játékpresszó a józsef körutón - rövidesen megkezdik a kismotorok kölcsönzését

1 ta/sze/m/ki

1961. szeptember 19.

a belkereskedelmi kölcsönző vállalatot hamar megkedvelte a lakosság. népszerűségét növeli, hogy évről-évre újdonságokkal lép meg a közönséget. tavaly a balatonon vitorlás iskolát szerveztek, ahol a hallgatókat a bérbevett vitorlás szakemberk tanították meg ennek a népszerű vízisportnak a fogásaira. az idén ősszel, október végén a józsef körutón megnyitják az ország első játékpresszóját. a nemzeti szálló földszinti helyiségének átépítése már megkezdtek, itt fog a játékpresszó működni. a tervek szerint itt két helyiség lesz. az egyikben, amely modern bárhoz hasonlít, a közönség üdítőitalokat, szörpöket és feketekávéfogyasztást, szeszecitált nem árusítanak. a másik teremben a kölcsönzővállalat négy automata futball-játékot, rex-billiárdokat és egy elektromos játékosztalt helyez el, amellyel 2 forint bedobása után 10-10 percig lehet játszani. a játékosztalokkal és a többi szórakozási eszközzel természetesen haszárjátékot üzni nem lehet. erre a játékprsszó vezetői ügyelnek.

még egy őszi újdonsága is lesz a kölcsönző vállalatnak, ami valószínűleg a fiatalság körében örvend majd nagy népszerűségnek októbertől a fővárosi kölcsönzőboltokban már kismotorokat is lehet bérelni. a vállalat műszaki telepére már meg is érkeztek a simson-gyártmányú 48 köbcentis mopedek, amelyeket most ellenőriznek és járatnak be.

/mti/

---

bb 9. az évszakok a nap többi bolygón - mikor lenne örök tavasz a kárpátok-medencéjében?

ti tz/hné/m/vg

1961. szeptember 19.

földünk szeptember 23-án elérkezik az újabb napj-egyenlőséghez: véget ér egy évszak, s kezdődik a másik. az évszakok változása a nap és a föld egymáshoz viszonyított helyzetének változásában gyökerezik. hogy a nap és többi bolygó között is előfordulnak-e ilyen helyzetek, vagyis hogy bolygótestvéreinknél is vannak-e a mieinkhez hasonló évszakok, arról dr. kulín györgy, az uránia bámutató csillagvizsgáló igazgatója akövetkező tájékoztatást adta a magyar távirati iroda munkatársának:

/folyt.köv./

8.30

9.50

- 6 -

bb 9. /az évszakok a ... 1. f folyt./ m

- a föld és a többi bolygók évszakváltkozásai sohasem futnak egymással párhuzamosan. a marson például, amely egy földi év és 322 földi nap alatt járja körül a napot, minden évszak körülbelül kétszer annyi ideig tart, mint nálunk. ettől eltekintve azonban ugyanolyan ritmusban váltják egymást, mint a földön, és hőmérsékleti eltéréseik is körülbelül azonosak a mieinkkel. egészen más a helyzet viszont a jupiternél. a jupiter forgási tengelye ugyanis majdnem teljesen merőleges a keringés síkja, egy-egy égőve mindig ugyanakkora sugárzást kap a naptól, ott tehát értelemben vett évszakok nem is alakulhatnak ki. ehelyett a különböző klimatikus viszonyok az égővekhez kapcsolódnak. az egyenlítő táján például soha nincs vége a nyárnak, a sarkoknál pedig örökös a tél.

/ földi

a másik végletet az uranus képviseli. forgástengelye belesimul keringési síkjába, s ezért minden keringés alatt - amihez egyébként az uranusnak 84 földi évre és nyolc földi napra van szüksége - a bolygó egész felületén, mindenütt végigvándorolnak a 21 évig és két napig tartó évszakok. az egyenlítőre éppen úgy eljut a rendkívül zord sark' klíma, mint a sarkokra a mienknél természetesen még mindig jóval hidegebb egyenlítői éghajlat.

ha földünk az uranus helyzetében lenne - megtartva azonban jelenlegi távolságát a naptól - itt is teljesen megváltoznék az időjárás jellege. a sarkoktól az egyenlítőig egymásután mindenütt kialakulnának a jéghegyek, amint a tél újabb és újabb területekre haladna tovább, az utána következő nyár azonban az egészet újra elolvasztaná. életünk tehát valóban rendkívül változatos lenne.

ha viszont valamilyen módon a jupiter klímája költöznék át hozzánk, a föld minden részén egy csapásra megszűnnének a szélsőséges hőmérsékleti különbségek. kialakulna egy bizonyos uralkodó széljárás az egyenlítő és a sarkok között, de maga a légkörzés lényegesen lelassulna. ugyanakkor sokkal egyenletesebbé válnék a csapadék-eloszlás is. ezt a harmóniát csak nagyon ritkán zavarhatnák meg egyes rendkívül erős naptevékenységek, ami pedig földünknek azt az övezetét illeti, ahol hazánk is elterül, itt ránk köszöntene az örök tavasz.

/mti/

8.38

9.50

- 7 -

bb 8. megkezdődött az üzemszerű munka az albániának szállított magyar brikettgyárban - az előirtnál mintegy 30 százalékkal termelnek többet a korszerű berendezésekkel

i sb/sze vm k1

1961.szeptember 19.

a kohó-és gépipari minisztérium tervező irodájának tervei alapján korszerű brikettgyárat készített és szállított a magyar ipar albániának. tiranában épült fel az új gyár, ahol magas kalóriájú kőszénből készítenek brikettet. magyar szakemberek, az 1-es gépszerelő vállalat és az elektromos szerelőipari vállalat dolgozói irányították a berendezések felszerelését, s megtanították az albán munkásokat a gépek kezelésére, karbantartására. több albán szakember Magyarországon is járt és tanulmányozta a dorogi brikettgyár munkáját.

az új gyár berendezéseit csaknem háromhetes próbagyártással ellenőrizték. a gépek várakozáson felül jól vizsgáztak, az export-szállítási szerződésben előírt 90 helyett naponta 110-120 tonna brikettet készítettek s a hivatalos átadás után az üzemszerű termelésben sem csökkent ez a teljesítmény. az évente 25.000 tonna brikett előállítására tervezett gyár tehát mintegy 30 százalékkal több kitűnő fűtőanyagot ad majd az albán lakosságnak./mti/

bb 13. érdekes filmek készülnek a kecskeméti keskenyfilm-studióban

vid fm/ke vm fm

1961.szeptember 19.

a kecskeméti második éve működő keskenyfilm studióban eddig tíz kisfilm készült a bács megyei dolgozók életéről, munkájáról. legutóbb a nagyüzemi baromfitenyésztés megyei eredményeit vették filmre, s az év végéig még több érdekes témát dolgoznak fel az amatőrfilmesek. többek között film készül a megye mozihálózatának 15 éves fejlődéséről, a homoki zöldségtermesztés legjobb módszereiről, a nagyüzemi szőlőtáblák kialakulásáról, a kalocsa vidéki népművészek, valamint a kiskunhalasi csipkekészítők munkájáról. kecskeméti a „katona józsef-émlékek nyomán„ címmel forgatnak dokumentációs kisfilmet. a studióban készült filmeket a megye 126 keskeny filmszínházában vetítik rendszeresen. egy-egy példányt a stúdió film-archívumában helyeznek el, mint a vidék szocialista átalakulásának hiteles dokumentációját./mti/

- 8 -

bb 11. új vadász-szállás a tiszaparton

i so/sze vm ká

1961.szeptember 19.

a füzesabonyi állami gazdaság területe a tiszáig nyulik le, s ezen a részen a még feltöretlen ősgyepek, az árterületek, a ligetes erdők jó lehetőségeket kínálnak a vadgazdálkodásra. itt él nagyobb számban a „magyar strucc„ a tuzok, ezenkívül az utóbbi években nagymértékben elszaporodott a nyul, a fogoly és az őz is. a gazdag vadászterületet mind nagyobb számban keresik fel külföldi vendégek, akik elhelyezésére a kétutközi üzemegegységében egy volt kuriát korszerű vadászszállássá alakították át. az ötszobás szálláson 10-12 vendéget fogadhatnak. az új vadász-kuriát a napokban olasz és német vendégek avatták fel, akik a tiszta partján fogolyra vadásztak./mti/

bb 10. szüret idején virágzó jonathán almafa a nyírségben

vid ká/j vm l1

1961.szeptember 19.

hosszu ősz esetén előfordul, hogy a nyírségben az idősebb almafák szüret idején másodsorra kibontják virágszirmaikat. ez a jelenség az idén is megfigyelhető szamosbecsén, ahol egy másfélmázsányi termést adó jonathán almafán az ágak végén ismét megjelentek a virágok./mti/

bb 12. „társadalmi„ óvodák komárom megyében

i vid fm sze vm fm

1961.szeptember 19.

a komárom megyei nőtanács pedagógiai bizottságának javaslatára először tatabányán és oroszlányon szervezték a „társadalmi„ óvodákat. a tapasztalatok alapján most esztergomban és dorogon is nyitnak hasonlókat. a kéthetenkénti foglalkozásokat elsősorban a jövőre iskolaköteles és az óvodákból helyszűke miatt kimaradt gyermekek számára tartják. az összejöveteleken az óvodák a szülői munkaközösségi tagok segítségével foglalkoznak a gyermekekkel. mesedélutánokat rendeznek közös játékokra tanítják őket./mti/

- 9 -

8.43

8.48

g. II
J. K.

bb 14. új művelődési házak épülnek a biharkeresztesi járásban

vid fm/ke vm fm

1961. szeptember 19.

a biharkeresztesi járásban két új művelődési otthon épül állami beruházásból és a községfejlesztési alapból. magyarhomorogon még ebben az évben átadják rendeltetésének az új művelődési házat, komádiban pedig a jövő nyáron avatják. az utóbbi több mint 3 millió forintba kerül. az 500 személyes nagyterem mellett próbatermek, könyvtár, olvasószoba, klubhelyiség várja majd a látogatókat. a tervek szerint itt kap majd helyet a község muzeuma is./mti/

- . -

bb 18. képzőművészeti kiállítások a szolnoki szigligeti színházban

vid fm/ke vm fm

1961. szeptember 19.

a szolnoki szigligeti színházban minden bemutató előadás alkalmával kiállítják majd a helyi művésztelep egy-egy lakójának legszebb alkotásait. az első kiállítást szeptember 22-én, az évadnyitó előadáson nyitják meg. a színház előcsarnokában bemutatják gácsi Mihály festőművész grafikai műveit./mti/

- . -

bb 20. másfél perc alatt készül egy-egy műanyagtányér

vid sl/te vm

1961. szeptember 19.

a balatonfüzfdi nitrokémia ipartelepeken tovább tökéletesítik a műanyag háztartási felszerelések gyártását. a tetszetős, könnyű tányérokat korszerű sajtológépekkel formálják és másfél percre sikerült csökkenteni egy-egy lapostányér elkészítésének idejét. a nikeplast' elnevezésű műanyagból gyártott tányérok többféle színben kerülnek forgalomba./mti/

8.53

10.45

- 10 -

Jhe

bb 16. termelőszövetkezeti, munkás- és ifjúsági akadémiák, ismeretterjesztő hetek békés megyében

vid/fm/ke/m/fm

1961. szeptember 19.

a tit békés megyei szervezete az őszi-téli edényre szerződést köt üzemekkel, gazdaságokkal, termelőszövetkezetekkel, szakszervezeti bizottságokkal, művelődési otthonokkal és tömegszervezetekkel. eszerint a megyében 56 termelőszövetkezeti, körülbelül 30-30 munkás- és ifjúsági akadémiát, a nők részére 10-15 akadémiát, ezenkívül 40-50 egyéb, ugynevezett szabad akadémiát rendeznek az ismeretterjesztő évadban. az orosházi városi és a járási tit-bizottság programjában muzeumi, irodalmi, agrártudományi, egészségügyi, jogi- és nemzetközi, természettudományi, földrajzi, biológiai és edagógiai hetek, valamint falusi zenei hétfők szerepelnek. orosházán októbertől májusig „muzsikáló vasárnap délelőttökön”, fejlesztik az ifjúság zenei műveltségét. a járási községeinek 11 termelőszövetkezeti művelődési termében november 1-től március közepéig - növénytermesztési, állattenyésztési tagozattal- termelőszövetkezeti akadémiát indítanak tíz-tíz filmvetítéssel kísért előadáson majd ankétokon tárgyalják meg a kukoricatermesztés legújabb tapasztalatait, s a nagyüzemi szarvasmarhatenyésztés feladatait, és más időszerű kérdéseket. a járás több községében nők akadémiája nyílik a termelőszövetkezeti asszonyok részére.

/mti/

- . -

bb 17. nők akadémiaja, olvasómozgalom, művelődési körök a bács megyei tsz-asszonyok számára

vid/ld/ fm/ke/m/fm

1961. szeptember 19.

a bács megyei nőtanács külön munkatervet készített a termelőszövetkezeti lányok, asszonyok őszi-téli szakmai továbbképzésére. november közepéig valamennyi járásban összehívják a női munkacsoportvezetők értekezletét, s megbeszélik a továbbképzés feladatait, lehetőségeit. a tervek szerint 25 községben megszervezik a dolgozók nők akadémiáját, amely két évfolyamos lesz, s főleg a kertészeti és állattenyésztési munkához nyújt nagy segítséget az asszonyoknak. külön olvasómozgalmat hirdetnek a nők részére. a résztvevők elsősorban petőfi, katona József és tóth Kálmán, a megye három nagy szülöttének műveivel ismerkednek. 35 községben és tanyaközpontban szervezik meg az asszonyok művelődési körét. ezeken többek között szépirodalmi, képzőművészeti és népművészeti előadások hangzanak el.

/mti/

- 11 -

9.00

10.33

10.45

Jhe

bb 15. gyermek-és ifjúságvédelmi bizottság szabolcsban

vid fm/ke vm fm

1961. szeptember 19.

gyermek-és ifjúságvédelmi bizottságot alakított a szabolcs-szatmár megyei tanács. a bizottság rendszeresen vizsgálatokat tart majd a gyermekotthonokban és más, hasonló intézményekben, figyelemmel kíséri a gyámügyi intézkedéseket., a tanulók erkölcsi nevelését és továbbképzését, az ifjúsággal kapcsolatos panaszok, bejelentések intézését, továbbá ellenőrzi a helyi és felső hatóságok gyermek-és ifjúságvédelmi rendeleteinek végrehajtását./mti/

- . -

bb 21. gépesítették a parkettcsiszolást a miskolci építkezéseken

vid sl/te vm bs

1961. szeptember 19.

a borsod megyei építőipari vállalat a nehéz fizikai munka megszüntetésére újabb gépi berendezéseket helyezett üzembe. a az idén már 145 különféle gép érkezett a vállalat munkahelyére, hétfő óta hazai gyártmányú gépekkel gyorsítják és teszik könnyebbé a parkettcsiszolási munkát. az öt új parkettcsiszológép mindegyike hat ember munkáját végzi el./mti/

- . -

bb 25. a levéltrágyázás hatása a szőlőre: nagyobbak a fürtök, édesebb a gyümölcs

vid ká/j vm bs

1961. szeptember 19.

a levéltrágyázás az eddigi kísérletek szerint a szőlőnél bizonyult a legeredményesebbnek. dr petznik jános egyetemi docens munkatársaival 40 gazdaságban folytat ilyen jellegű kísérleteket, s a győrszemerei zalka máté termelészövetkezetben már az első év kiemelkedő eredményeket hozott. a kísérleti szőlőtáblán, amelyet pétisó, szuperfoszfát, kálsó, karbamid és egyéb műtrágyák 1-2 százalékos oldatával permeteztek, a levelek haragoszöldek, a szemek nagyobbak és teltebbek, gyorsabb a cukorfelhalmozódás. a levéltrágyázás előnye, hogy az összekapcsolható a növényvédelemmel, külön munkát nem igényel, az anyagköltség pedig a többlettermésnek csak egytized része. a győrszemerei termelészövetkezetben szerzett kedvező tapasztalatok alapján jövőre már több győr-sopron megyei termelészövetkezet alkalmazza a levéltrágyázást./mti/

- . -

- 12 -

9.04

10.31

10.12

bb 19. a gyakorlati életre nevelés továbbfejlesztése az új oktatási év egyik fő feladata a szegedi tudományegyetemen - dr. antalffy györgy rektor nyilatkozata

vid/fm/ke/m/fm

1961. szeptember 19.

dr. antalffy györgy, a szegedi tudományegyetem rektora az új oktatási év feladatairól, az egyetem terveiről a következőket mondotta az mti munkatársának:

- a tudománynak az utóbbi években megkezdődött gyorsütemű fejlődése egyetemünk elé is felelősségteljes és fontos feladatokat állít. a tudomány differenciálódása és egyes határterületeinek gyors fejlődése szükségessé teszi, hogy egyetemünkön is átszervezzük a tanterveket, s fokozottabban törődjünk a gyakorlati képzéssel. az egyetemen önállóságra kell nevelni a hallgatókat, képessé kell tenni őket arra, hogy szakavatottan összekapcsolják az elméletet a gyakorlattal.

- az elmúlt évek sikeres tapasztalatai alapján bővítjük és továbbfejlesztjük a felsőoktatási reformmal kapcsolatos kísérleteket. például a bölcsészeti kar harmad- és negyedéves hallgatói hosszabb falusi népművelési gyakorlaton vesznek részt a félal-földi megyék községeiben. ezeken a helyeken szoros kapcsolatot terem-tenek a pártszervezetekkel, a községi tanácsokkal, a falusi tömeg-szervezetekkel. a hallgatók segítik majd a népművelést és az ismeret-terjesztést, a falusi könyvtárak, a művelődési házak munkáját. fel-keresik a helyi termelészövetkezeteket is, hogy megismertessék a falu politikai és gazdasági életét.

- a bölcsészeti kar hallgatói ezenkívül számos középiskola, általános iskola és technikum uttörő, illetve kisz-szervezeté-nek munkájába kapcsolódnak be. segítséget nyújtanak az „ifjúság a szocializmusért”, mozgalom feladatainak teljesítéséhez, az ön-képzőkörök munkájához. ismeretterjesztő előadásokat tartanak, köz-reműködnek a szakkörök munkájában, elviszik a tanulókat üzemlátogat-ásra, filmelőadásokra.

- a jogi kar hallgatói a tanácsok, a bíróságok és ügyészségek munkáját tanulmányozva szereznek gyakorlati ismereteket.

- lényegesen javítjuk az idén a nyelvtanulás színvonalát is. feltétlenül kívánatos, hogy a hallgatók az egyetem elvégzése után beszéljék valamelyik élő idegen nyelvet.

/folyt.köv./

9.10

10.31

11 -

11 -

- 13 -

bb 19. /a gyakorlati... 1. folyt./ m

- elérkezett az ideje annak is, hogy az egyetem munkáját ne csak a végzeti szakemberek száma, tanulmányi színvonala szerint értékeljük, hanem a szerint is, milyen eredményeket érnek majd el a népgazdaság, a tudomány, a kultúra fejlesztésében. ezért arra törekszünk, hogy mindhárom kar állandó kapcsolatot tartson fenn a végzett hallgatókkal, kísérelje figyelemmel munkájukat és segítse további fejlődésüket. /mti/

---

bb 22. ötletes módon igyekeznek pótolni a szárazság okozta jövedelemkieséseket a termelőszövetkezetek - 27.880 kiló baromfihúst értékesít terven felül a sarkad-feketeéri Lenin tsz.

vid/ö/kz/m/ká

1961. szeptember 19.

a szokatlanul száraz időjárás, az aszálykárt szenvedett kapások tervezettnél kisebb hozama sok termelőszövetkezet számítását keresztül huzta. az éveközbeni ellenőrzések arra hívták föl a szövetkezeti gazdaságok vezetőinek figyelmét, hogy ha biztosítani akarják a munkaegység tervezett értékét, akkor eredményeiben gyorsan realizálódó intézkedésekkel módosítaniuk kell az eredeti tervet. az adott helyzet körültekintő, alapos felmérése után igen sok közös gazdaságban már meg is tették ezeket az intézkedéseket.

az ország egyik legnagyobb multu közös gazdaságában, a 16 éve gazdálkodó sarkad-feketeéri Lenin termelőszövetkezetben, ahol az éveközbeni vizsgálat a jövedelem csökkenésére hívta fel a vezetőik figyelmét, úgy intézkedtek, hogy hizottsertéseiket a tervezettnél nagyobb súlyban adják el. az állattenyésztésben tapasztalható jövedelemkiesést igyekeznek pótolni azzal is, hogy kiváló minőségű törzsállományuk szaporulatából 300 tenyészsüldőt értékesítenek. szarvasmarhát negyvenet hizlalnak meg terven felül és igen komoly mértékben kihasználják az egyik leggyorsabban kamatozó jövedelemforrást, a baromfitenyésztést. juhodályukat pulykák és gyöngyösök nevelésére rendezték be, s olcsó, szerfás baromfiólakat is készítettek. ilyen módon, kevés beruházással, több ezer férőhelyet nyertek, s terven felül 20.080 kiló baromfihúst, 800 kiló pecsenyekacsát és 7.000 kiló gyöngyöst értékesítenek.

/folyt.köv./
9.16

- 14 -

10.42
11.05

Lehel

bb 23. 160 vagon kendermag az ecsedi és a kemecsei Láp vidékéről

vid so/j vm so

1961. szeptember 19.

szabolcs-szatmár megye termelőszövetkezetei nagyüzemi méretekben foglalkoztak kendermag termeléssel. a kemecsei és az ecsedi Láp környékén több évtizedes hagyományai van már e fontos ipari növény termelésének, mert a televénydus földek erre alkalmasak a leginkább. ezt a különös adottságot igyekeznek kihasználni a közös gazdaságok és az idén már négy és félezer holdra szerződtek. a gégegyi ady endre termelőszövetkezet például félezer holdról mintegy 31 vagon magot takarít be. így csaknem 3 millió forint jövedelme lesz kendermag termelésből. a híres kendermag termelő tiborszállási László élet, mérki kossuth, nagyecsed-i rákóczi termelőszövetkezet is így és fél, ötmázsás átlagtermésre számít.

a szabolcs-szatmár megyei magtermeltető vállalat termésbecslése szerint a Lápon gazdálkodó szövetkezetek csaknem 160 vagon híres Lapi kendermagot értékesítenek az idén, összesen több mint 15 millió forint jövedelmük lesz e fontos ipari növényből. /mti/

---

bb 29. korszerű kenyérgyár kezdte meg működését pécsen

vid sl/te vm bs

1961. szeptember 19.

pécs több mint 120.000 lakosának kenyérellátása régóta meg lehetős gondot okozott, különösen az igen kedvelt kilós fehérkenyérből nem tudtak eleget sütni a pékségek. a kenyérellátás most lényegesen javul, mert megkezdte a termelést pécs első, valóban modern sütőüzeme, amelynek építése és berendezése négy millió forintba került. az önműködő gépekkel felszerelt gyárban naponta két műszakban tízezer egykilós fehérkenyeret sütnék anélkül, hogy a kenyéranyagát gyártás közben emberi kéz érintené. rövidesen központi süteményüzem kialakítását is megkezdik, ennek átadására jövőre kerül sor. /mti/

9.22

10.45

11.10

Lehel

- 15 -

bb 22. /ötletes módon.... 1. folyt./ m

az aprójószágnevelésből, terven felül, 564.000 forint bevételhez jutnak. a tehenészetben dolgozó szövetkezeti gazdák jobb takarmányozással, lelkiismeretesebb gondozással igyekeznek segíteni az év végéig 20.000 liter tejet értékesítenek terven felül. a jóhírű termelőszövetkezet minden tagja gondosan ügyel arra, hogy a megtermelt termény veszteség nélkül, időben kerüljön magtárba. a gazdaság hozzáértő, okos irányításával, a tagok felelősségteljes munkájával elérik, hogy nemcsak a jövedelemkiesést pótolják, de előreláthatóan 1 millió forint terven felüli bevételük is lesz.

a komárom megyei közös gazdaságok is alaposan számba veszik, a lehetőségeket. különösen jól kifizetődik az idén és sok jövedelemkiesést pótol a szakszerűen irányított öntözéses kertészet. a szomódi március 15 termelőszövetkezetben például a tervezett fél millió forint helyett 700.000 forint jövedelmet hoz a kertészet. naszályon az idén létesített öntöző hálózat már ebben az évben kétszeresen behozta az árát. a 84 holdas kertészet a tervezettnél 100.000 forinttal többet, fél milliót jövedelmezett.

több közös gazdaság arra törekszik, hogy fokozza a kevésbé takarmányigényes állatok tenyésztését. szomodon, a március 15 termelőszövetkezetben eredetileg háromszor akarták betelepíteni az idén létesített 3.000 férőhelyes baromfiólat. gondosabb, célszerűbb takarmányozással azonban lerövidítették a hízalási időt, s 60-65 nap alatt átadják a csirkéket. így lehetővé vált, hogy még egy csoportot beállítsanak. ezzel és az öntözéses kertészet többletjövedelmével már pótolni tudják a szárazsággal okozta jövedelemkiesést. a kisbérbattyánpusztai virágzó termelőszövetkezetben a terven felül értékesített gabonáért kapott tetemes összeg segítette a bajon. ez a pénz 3 forinttal növelte minden egyes munkaegység értékét. a tatal augusztus 20 termelőszövetkezetben a múlt évi takarékos és az idéi gondos takarmányozás lehetővé tette, hogy a jövedelemkiesés pótlása érdekében ötvennel több hízót értékesítsenek.

a csongrád megyei marostelei községben gazdálkodó új barázda termelőszövetkezet két fő üzemága a hagymatermesztés és az állattenyésztés. egyik sem jövedelmezett úgy, ahogy várták. a felmérés azt mutatta, hogy ha nem ellensúlyozzák a kieséseket, munkaegységként 10 forint lesz a hiány. itt is a gyorsan jövedelmező lehetőségekhez, többek között a baromfineveléshez nyultak. elhatározták, hogy terven felül 17.000 pecsenyecsirkét értékesítenek. már hozzá is láttak a terv megvalósításához, s két hónap múlva megkezdik a terven felül nevelt rántanivaló csirkék szállítását. /mti/

10.24

10.45
11.15 *Jeli*

- 16 -

bb 26. 1.200 méhcsalád a termelőszövetkezeteknek

150/tm/m/ká

1961. szeptember 19.

az állami gazdaságokban a méhészetekre is kiterjesztik a szakosítást. veszprém és zala megyében kísérletképpen már az idén egységes szakvezetés alá vonták a gazdaságok méhészeit. jól képzett szakemberek irányításával jelölték ki mikor, és hol helyezték el a kaptárokat. az idén év tapasztalatai rendkívül kedvező eredményeket hoztak. a két megye nagyüzemi méhészei a három vagonos tervet a gyenge akácmézelés ellenére 40 mázsával túlteljesítették és a szaporulatból 700 méhcsaládot adtak át a termelőszövetkezeteknek. az állami gazdaságok méhészei egyébként országosan 1.200 méhcsaládot juttatnak a közös gazdaságoknak.

a kedvező tapasztalatokat felhasználva hasonló átszervezést hajtanak végre az év végéig négy igazgatóság területén és két év alatt országosan mintegy 10-12 üzemegységbe összpontosítják az állami gazdaságok tulajdonában levő 20.000 méhcsalád vándoroltatását. ehhez vándor méhészkocsik építését tervezik, amelyekre három emeletes magasságban helyezik el a kaptárokat. így a vándoroltatásnál nem kell mozgatni a kaptárokat, könnyebben és gyorsabban oldhatják meg az áttelepüléseket. /mti/

---

bb 28. az idén már hétszáz uszály érkezett a sztálinvárosi kikötőbe

vid/sl/te/m

1961. szeptember 19.

a sztálinvárosi kikötő forgalma az idei nyáron tovább emelkedett, az év eleje óta már hétszáz uszály érkezett a kikötőbe, többségük szovjet vasércet hozott nagylvasztömünek. a kikötői szállítómunkások jól szervezett munkával naponta három-négy, néha öt uszályt is kiraknak. /mti/

---

bb 30. csehszlovák régészek segítségével a meczenzéfi vashámorok anyagával gazdagodik a diósgyőri kohászati múzeum

vid/te/m/ki

1961. szeptember 19.

kiszely gyula, a magyar kohászati történelmi bizottság titkára és zórád aladár, a lenin kohászati művek dokumentációs osztályának vezetője, nemrégiben a kassai technikai múzeum vezetőinek, munkatársainak baráti segítségével hoasszasan tanulmányozták a kassa környékén levő, nagy multra visszatekintő meczenzéfi vashámorok történetét, munkáját.

/folyt.köv./-

10.30

10.46
11.21 *Jeli*

- 17 -

bb 30. /csehszlovák régészek.... 1. /folyt./ m

a meczenzéli vashámorok - a régi feljegyzések szerint - már a 16. században működtek. a 18-19. században és a századforduló elején meczenzéli virágzó, sajátos vasiparáról volt nevezetes. az ottani kis műhelyekben készített földmégmunkáló eszközök, ásók, kapák, lapátok jó minőségük révén keresett áruk voltak. ezeket az eszközöket a hegyipatakok vizével - malomkerékhez hasonló meghajtással - működtetett kalapácsokkal kovácsolták, s a vasanyag izzítását, hevítését, faszénnel, kézi tömlőfujtatóval oldották meg. meczenzélien, néhány vashámor - jelenleg is működik.

kiszely gyula és zórád aladár, a meczenzéli hámorokról, azok berendezéseiről fényképfelvételeket, méretraajzokat, hajdani és jelenlegi működésükről, történetükről - részben régi feljegyzések, részben idős dolgozók elbeszélése alapján - szakleírásokat, feljegyzéseket készítettek. a meczenzéli jellegzetes vasművesség re vonatkozó anyag, amely egyúttal igen értékes adatokat szolgáltat majd a bükki, illetve diósgyőri vashámorok működésének rekonstruálására, összehasonlítására, a megfelelő feldolgozás, rendezés után hamarosan a diósgyőri központi kohászati muzeumot gazdagítja.
/mti/

---

bb 32. tisztább és egészségesebb a komárom megyei üzemek és környékük levegője

vid/sl/m/te

1961. szeptember 19.

komárom megyében nagy erőfeszítéseket tesznek az üzemek levegőjének javítására. légtisztító berendezésekre és egyéb hasonló rendeltetésű felszerelésekre az utóbbi években sokmillió forintot költöttek, és ennek eredményei máris tapasztalhatók. a nyergesujfalu magyar viscosa gyárban befejezték azt a három és félmillió forintos beruházást, amelynek segítségével a fonó- és cérnázó részlegekben megóvják a dolgozókat a kéndioxid ártalmaitól. az atmásfűzítői timföldgyárban a bauxit előkészítésénél keletkezett por nemcsak a munkahelyek levegőjét rontotta, hanem a kéményeken kiáradva, a környéket is ellepte. a nedves örlés bevezetésével most megkötik a bauxitport és így a levegő szennyeződése megszűnt.

a tatabányai cement- és mészművekben a szénelőkészítő üzemből nagymennyiségű szénpor áramlott szét az üzem kéményein. most hálalag nagyteljesítményű porelszívó berendezéseket készítettek, amelyek kiszűrik a levegőből a szennyező anyagot.

a levegő tisztításával kapcsolatos beruházások egyben mindenütt gazdaságosabbá is teszik a termelést. atmásfűzítőn például naponta mintegy 180 mázsa bauxitot, a tatabányai cementgyárban pedig napi egy tonna, eddig kábavesztett szénport nyernek vissza.
/mti/

10.48

10.12

Zseli

-18-

bb 27. egérinvázió győr-sopron és vas megyében: a növényvédő állomások megkezdték a kártevők vegyszeres irtását

1 cs/hné vm ká

1961. szeptember 19.

a földművelésügyi minisztérium növényvédelmi szolgálatához érkezett jelentések szerint az ország nyugati megyéiben a szokottnál erősebb az egérjárás. győr-sopron megye déli és vas megye északi területein összesen mintegy 30.000 holdon, valóságos egérinváziót észleltek. az érdekelt gazdaságok kérésére a növényvédő állomások többhelyütt megkezdték a szopora kártevők vegyszeres irtását az erősen fertőzött határterületeket tömény vegyszeres oldattal permetezik, ahol szórványosabb az egérjárás, ott mérgező anyagot szórnak az egérlyukakba. a permetezést igénylő területekről előzőleg lehajtják a nyulat, fácánt, foglyot, nehogy a vegszerrel több napra mérgezővé tett takarmánytól elpusztuljanak.

a növényvédelmi és a vadászati szakemberek felhívják a termelők figyelmét, hogy az egérlyukak rendszeres és nagy területeken egyszerre végrehajtott mérgezésével vegyék elejét a nagyobb arányú fertőzésnek, a fertőzés továbbterjedésének, ahol pedig feltétlenül permetezni kell az egérjárta mezőket, ne mulasszák el az egészségügyi és állategészségügyi intézkedéseket, sőt - a lehetőség szerint - az apróvadat is tartsák távol néhány napig a megpermetezett területekről. /mti/

---

bb 31. viharálló csónakok készülnek műanyagból

vid sl/te vm

1961. szeptember 19.

a balatonfüredi hajógyár két konstruktőrének tervei alapján a cholorchemia vegyiművekben megkezdték a műanyagcsónakok sorozatgyártását. a poliészterből készülő egypárevezős csónaktestek ipari munkáira a balatonfüredi hajógyár vállalkozott. az új csónakok sokkal tartósabbak, mintha hagyományos módon fából készülnének, a műanyag szakítószilárdsága ugyanis vetekszik az acéllal. télen, tárolás idején, a hajótest nem vetemedik, nagyobb ütődések sem tesznek kárt benne. a felszerelt csónak súlya mindössze 48 kiló, és nemcsak a szállítása egyszerűbb, hanem az evezésben is kisebb erőfeszítésre van szükség.

/folyt. köv./

10.35

10.12 Zseli

-19-

/bb 31. viharálló.....1.folyt./vm

a műanyagcsónak 175 köbcentiméteres motorral, óránként tíz kilométeres sebességgel halad és utasa biztonságban érezheti magát, mert a csónak viharálló. a hajó orrában és farában ugyanis jól szigetelt üregeket képeztek ki, amelyek az esetleges felborulásakor, a mentővízhez hasonlóan felszinen tartják a csónakot és utasait./mti/

bb 24. a végleges nagyüzemi táblák kialakításával több mint 10.000 holddal növekszik a szántóterület szolnok megyében

vid ká/j vm bs

1961.szeptember 19.

Szolnok megye termelészövetkezeteiben megkezdtek a végleges nagyüzemi táblák kialakítását. a megye sajátosságainak megfelelően 40-70 holdas táblákat formálnak, hogy alkalmazhassák a korszerű vetésforgót, a legújabb agrotechnikai, növényvédelmi és talajerőgazdálkodási módszereket. négy termelészövetkezeti város: Karcag, mezőtúr, kisujszállás és turkeve határában, továbbá 81 termelészövetkezet földjén már be is fejezték ezt a munkát. előzetes számítások szerint a táblásítással termelészövetkezetenként mintegy 40-50 holddal növekszik a szántóterület, ami megyei szinten 10.000 holdas növekedést jelent. a táblák kialakításával egyidejűleg ugyan is felszámolják a határt keresztül-kasul szelő dűlőutakat./mti/

bb 33. négymillió forint jövedelmet adott az állattenyésztés a somogyi petőfi termelészövetkezetben

vid ká/j vm li

1961.szeptember 19.

somogy megye egyik legnagyobb és legjobb termelészövetkezetében, a kapos völgyében gazdálkodó, somogyi petőfi tsz-ben a legtöbb jövedelmet ez évben is az egyre fejlődő állattenyésztés adja. ez év januárjától eddig 2000 mázsa sertés-, marha-és baromfi-húst értékesítettek, s ebből mintegy 160 mázsányi volt a pecsenye-csirke. somogyi község történetében még nem fordult elő, hogy félesztendő alatt ilyen nagymennyiségű húst szállítottak volna el. ehhez jön még az állati termékek: a tojás, a tejszín és a tej értékesítése. a jólvezetett közös gazdaságokban január elsejétől ezideig négymillió forint jövedelmet adott az állattenyésztés./mti/

10.40

10.11.20
Zseli

- 20 -

bb 34. az idén már 20 lakásszövetkezet alakult - az év végén az ország 31 városában lesz lakásszövetkezet

1 sb/tr/m/ki

1961. szeptember 19.

Budapestben és kilenc vidéki nagyvárosban tavaly mintegy 1.600 szövetkezeti lakás épült, s 17 lakásszövetkezet alakult. az idén megháromszorozták a szövetkezeti lakások építésének előirányzatát. az építésügyi minisztérium kivitelező vállalatai csaknem ezer új otthont már átadtak, s rövidesen befejezik a munkát a hátralevő honok már gazdára találtak, s így az idén újabb 20 lakásszövetkezet alakult az országban. kiegészült a lakásszövetkezettel rendelkező városok sora is veszprémmel, szombathellyel, mosonmagyaróvárra, hatvannal és nyiregyházával. az év végéig előreláthatóan ország szerte még majdnem 30 lakásszövetkezetet szerveznek. ezekből jut már sztálinvárosnak, várapotának, egernek, salgótarjának, gödöllőnek, szentesnek, ceglédnek és más nagy településeknek is. így decemberben az ország 31 városában lesz már egy vagy több lakásszövetkezet.

az eddig megalakult lakásszövetkezetek tapasztalatait felhasználják a további szervezőmunkában. budapestben, szombathelyen és még néhány városban hasznos módszer volt, hogy a jelentkezőknek még az alakuló közgyűlés előtt összevont megbeszéléseken ismertették a szövetkezeti tagok jogait és kötelességeit. most tovább könnyítik ezt a munkát, hogy most könyv jelent meg a lakásszövetkezet megalakításának és működésének valamennyi fontos tudnivalójáról. jó tapasztalat volt, hogy a szervezőbizottságok általában azokat a jelentkezőket vették fel szövetkezeti tagnak, akik egyébként is jogosult lakásigénylők. fontos feladat azonban az is, hogy a lakások nagyságának megfelelő létszámú családok kapják meg az új otthonokat. a két és félszobás lakást például ne három, hanem öttagú családnak juttassák. ne maradjon tehát kihasználatlan férőhely a lakásokban, hogy minél többen élhessenek korszerű, kényelmes otthonokban.

/mti/

11.07

11.07.20
Zseli

- 21 -

/bb 31. viharálló.....1.folyt./vm

a műanyagcsónak 175 köbcentiméteres motorral, óránként tíz kilo-
méteres sebességgel halad és utasa biztonságban érezheti magát, mert
a csónak viharálló. a hajó orrában és farában ugyanis jól szige-
telt üregeket képeztek ki, amelyek az esetleges felborulásakor, a
mentőövhez hasonlóan felszinen tartják a csónakot és utasait./mti/

bb 24. a végleges nagyüzemi táblák kialakításával több mint
10.000 holddal növekszik a szántóterület szolnok megyében

vid ká/j vm bs

1961.szeptember 19.

Szolnok megye termelőszövetkezeteiben megkezdtek a végleges
nagyüzemi táblák kialakítását. a megye sajátosságainak megfelelően
40-70 holdas táblákat formálnak, hogy alkalmazhassák a korszerű
vetéscsorgót, a legújabb agrotechnikai, növényvédelmi és
talajerőgazdálkodási módszereket. négy termelőszövetkezeti város:
Karcag, mezőtur, Kiszécsény és Turkeve határában, továbbá 81 ter-
melőszövetkezet földjén már be is fejezték ezt a munkát. előzetes
számítások szerint a táblásítással termelőszövetkezetenként mintegy
40-50 holddal növekszik a szántóterület, ami megyei szinten 10.000
holdas növekedést jelent. a táblák kialakításával egyidejűleg ugyan-
kor felszámolják a határt keresztül-kasul szelő dűlőutakat./mti/

bb 33. négymillió forint jövedelmet adott az állattenyésztés a somo-
gyszili petőfi termelőszövetkezetben

vid ká/j vm li

1961.szeptember 19.

Somogy megye egyik legnagyobb és legjobb termelőszövetkeze-
tében, a kapos völgyében gazdálkodó, somogyszili petőfi tsz-ben
a leg több jövedelmet ez évben is az egyre fejlődő állattenyésztés
adja. ez év januárjától eddig 2000 mázsa sertés-, marha-és baromfi-
húst értékesítettek, s ebből mintegy 160 mázsányi volt a pecsenye-
csirke. somogyszil község történetében még nem fordult elő, hogy
félesztendő alatt ilyen nagymennyiségű húst szállítottak volna el.
ehhez jön még az állati termékek: a tojás, a tejszín és a tej érté-
kesítése. a jólvezetett közös gazdaságokban január elsejétől
ezideig négymillió forint jövedelmet adott az állattenyésztés./mti/

- 20 -

10.40

10.12

Zseli

bb 34. az idén már 20 lakásszövetkezet alakult - az év végén az
ország 31 városában lesz lakásszövetkezet

1 sb/tr/m/ki

1961. szeptember 19.

Budapest és kilenc vidéki nagyvárosban tavaly mintegy 1.600
szövetkezeti lakás épült, s 17 lakásszövetkezet alakult. az idén
megháromszorozták a szövetkezeti lakások építésének előirányzatát.
az építésügyi minisztérium kivitelező vállalatai csaknem ezer új
otthont már átadtak, s rövidesen befejezik a munkát a hátralevő
majdnem 4 ezer szövetkezeti lakásban is. az eddig átadott új ott-
honok már gazdára találtak, s így az idén újabb 20 lakásszövet-
kezet alakult az országban. kiegészült a lakásszövetkezettel ren-
delkező városok sora is veszprémmel, szombathellyel, mosonmagyaró-
várra, hatvannal és nyíregyházával. az év végéig előreláthatóan
ország szerte még majdnem 30 lakásszövetkezetet szerveznek. ezekből
jut már sztálinvárosnak, várapotának, egernek, salgótarjának,
gödöllőnek, szentesnek, ceglédnek és más nagy településeknek is.
így decemberben az ország 31 városában lesz már egy vagy több
lakásszövetkezet.

az eddig megalakult lakásszövetkezetek tapasztalatait felhasz-
nálják a további szervezőmunkában. budapest, szombathelyen és még
néhány városban hasznos módszer volt, hogy a jelentkezőknek még
az alakuló közgyűlés előtt összevont megbeszéléseken ismertették
a szövetkezeti tagok jogait és kötelelességeit. most tovább könnyíti
ezt a munkát, hogy most könyv jelent meg a lakásszövetkezet megalá-
kításának és működésének valamennyi fontos tudnivalójáról. jó
tapasztalat volt, hogy a szervezőbizottságok általában azokat
a jelentkezőket vették fel szövetkezeti tagnak, akik egyébként
is jogosult lakásigénylők. fontos feladat azonban az is, hogy
a lakások nagyságának megfelelő létszámú családok kapják meg
az új otthonokat. a két és félszobás lakást például ne három,
hanem öttagú családnak juttassák. ne maradjon tehát kihasználatlan
férőhely a lakásokban, hogy minél többen élhessenek korszerű,
kényelmes otthonokban.

/mti/

11.07

Zseli

- 21 -

35. időjárásjelentés

1961. szeptember 19.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 19-én, kedden 13 órakor:

a nappali felmelegedés kissé mérséklődik

európa időjárása az utóbbi 24 óra folyamán lényegesen nem változott. nyugat- és dél-európában, valamint közép-európa nagyrészen tovább tart a derült, csendes, szokatlanul meleg idő, viszont észak-európán és közép-európa északi felében az óceán felől beáramló hűvös légtömegek jutottak uralomra. első hullámuk ma hajnalban már tuljutott moszkván. déli szélén surolta a kárpát medence peremhegyeit azonban ebben a térségben még számottevő felhősödést sem okozott. hazánkban hétfőn derült, csendes, meleg idő volt. a hőmérséklet a nap folyamán 27-32, miskolcon 33 fokig emelkedett, ma hajnalban az észak-keleti megyékben 7-10, az ország többi részében 9-15 fokig süllyedt. a nap országsszerte 10-11 órán át sütött. ma délelőtti a tegnapihoz hasonló volt az idő. a hőmérséklet a duna-tisza köze egy részén már 10 órakor elérte a 27-28 fokot. budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 21.4 fok volt, 5.1 fokkal magasabb, mint a sokévi átlag. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 28 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 764 milliméter, gyengén süllyedő irányzat. a balaton vizének hőmérséklete síófokon 20 fok.

várható időjárás szerda estig: keves felhő, száraz idő. mérsékelt keleti szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet északkeleten 7-10, máshol 10-14, legmagasabb nappali hőmérséklet északkeleten 7-10, máshol 10-14, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 26-29 fok között. a duna vízállása ma reggel: 181 centiméter.

/mt1/

- 2.2 -

13,55

13.58

Zeli

bb 36. megkezdték az ipoly völgyi téli káposzta szedését

vid/ká/j/m hk

1961. szeptember 19.

nógrád megye ipoly menti községeiben, ludányhalászi, endrefalva, litke és dejtár környékén évszázados hagyomány a téli káposzta termesztése. ezen a vidéken kiválóak a talajadottságok, páradus a levegő, sok a nyári harmat és egyenletes a hőmérséklet. az itt termelt káposzta keresett cikk az ország más vidékein, és jelentős mennyiséget exportálnak is belőle. az ipoly völgyi káposztásokban kedden kezdték meg az idej termés szedését. az idén több mint 400 holdon körülbelül 50.000 mázsa káposzta termelt. az első szállítmányt, 200 mázsát, a dejtári és a ludányhalászi termelőszövetkezetek küldték el salgótarjánba és a főváros piacaira. /mt1/

---

bb 37 megkezdték az idej termésű paprika feldolgozását szegeden

vid/te/ki/m/hk

1961. szeptember 19.

szegeden megkezdték a fűszerpaprika feldolgozását. a próbaőrleést már megtartották és a vegyvizsgálattal megállapították, hogy az idej termés kitűnő minőségű, festék- és szárazanyag tartalma jobb a tavalyinál.

az új idényben mintegy 1.400 vagon paprikát dolgoznak fel, a múlt évinél kedvezőbb feltételek között. ugyanis az üzemet mintegy hétmillió forintos költséggel korszerűsítették, minden munkafolyamatot gépesítettek. a hasítást már teljesen automata gépekkel végzik. véglegesen megszüntették az évszázados malomköves őrlési módszert, az egész termés a kilenc új, modern, pneumatikus őrlőberendezésbe kerül a vállalat központjában. gondoskodnak a félkészáru szakszerű tárolásáról is. most készült el mintegy kétmillió forintos beruházással a modern, százvagonos raktár, amely ugyancsak elősegíti a hírneves szegedi fűszer minőségének javítását. /mt1/

14.00

14.02 Zeli

- 23 -

bb 38. a jövő héten megkezdődik a szüret: a szőlők általában jó minőséget ígérnek - a termelőszövetkezetek és társulások 10-30 százalékos szerződéses felárat kapnak az idén, - felemelték a borszőlő átvételi árát

t cs/sze vm ká

1961. szeptember 19.

kedden az élelmezésügyi minisztériumban rohonczi Lajos, borforgalmi igazgatóság helyettes vezetője tájékoztatást adott az állami pincegazdaságok szüreti felkészüléséről, a szőlő, a must és a bor 1961-62. évre meghatározott új felvásárlási áráról és az új szerződési kampány feltételeiről. előljáróban elmondotta, hogy az idei szőlőtermés a tavalyihoz hasonló mennyiséget és általában jó minőséget ígér. az egyes vidékeken már lazajlott előszüret tapasztalatai azt mutatják, hogy a szőlők cukortartalma az átlagos szintet lényegesen túlhaladja. a korai szőlőfajták - a szokottnál valamivel korábban - mindenütt beértek, a termelők zöme mégsem kezdi a szedést: esőt várnak, hogy a bogyók levesedjenek, héjuk elvékonyodjék. az előkészületekből, tervekből ítélve a jövő héten - tokaj-hegyalja kivételével - szórványosan már az egész országban megindul a szüret. a tokajhegyaljáról érkező hírek szerint az idén bő aszúsodásra lehet számítani.

az állami pincegazdaságok szüreti felkészüléséről szólva rohonczi Lajos közölte, hogy a felvásárlás lebonyolításánál sehol nem lesz az idén fennakadás. a pincegazdaságok a tárolóterület a múlt évihez képest 200.000 hektoliterrel növelték, a szőlőfeldolgozó kapacitásuk pedig eléri a félmillió mázsát. az idén új feldolgozó telepeket helyeznek üzembe: az iszákít, amely egy idényben keréken ötvenezer és a csongrádit, amely 25.000 mázsa szőlő feldolgozására alkalmas. ezenkívül számos szőlőfeldolgozó telepüket bővítették és korszerűsítették. a pincegazdaságok elsősorban azokon a szőlőtermő vidékeken fejlesztették szőlőfeldolgozó telepeiket, ahol a termelőknek még nincsenek jól felszerelt présházák, pincék a szőlő felvásárlásánál messzemenően figyelembe veszik a termelőszövetkezetek sajátos helyzetét és az igényeket. az idén például először vezetik be, hogy a pincegazdaságok átvevői kivonulnak a nagyobb szőlőtermelő közös gazdaságok, társulások távolabb fekvő szőlőjéhez, s ott a helyszínen minősítik, s veszik át a termést.

/folyt.köv./

14,50

- 24 -

14.2
Z. P. L.

bb 38. /a jövő héten... 1. folyt./ m

a magyar közlöny legutóbbi számában megjelent miniszteri rendlet szerint a must- és borárak az eddigi szinten maradnak, ugyanakkor lényegesen emelték a borszőlők átvételi árát. az új árrendelet mindenekelőtt megszünteti a szőlő, a must és a bor-idén már nem kerülnek hátrányos helyzetbe azok a termelők, akik termésüket szőlőként értékesítik. minden eddiginél nagyobb kedvezményt jelent a termelőszövetkezeteknek, társulásoknak, hegyközségeknek, hogy a szerződésben lekötött szőlő, must, illetve bor után az idén 10-30 százalékos szerződéses felárat kapnak. a rendelet szerint azok a termelők, akik teljes termésüknek 60 százaléknál kevesebb részét adják át az állami felvásárló szerveknek, 10, akik a termés 60-80 százalékat, azok 20, s akik 80 százaléknál is többet, azok 30 százalékos felárat kaphatnak. az egyéni termelőknek szerződéses felárként továbbra is 10 százalékot fizetnek. az új árrendelet alapján külön figyelembe veszik az átadott termés minőségét: a magasabb cukortartalmu szőlők árát a többihez képest nagyobb arányban emelték. egyes, ugynevezett kiemelt szőlőfajták után, továbbá a sötét színű kadarka borok után fajtatisztasági felárat is számítanak.

a korábbiakhoz képest jelentős kedvezmény, hogy a termelőszövetkezeti tagok a háztáji gazdaságukban termelt szőlő, must, illetve bor után - amennyiben közösen, tehát a szövetkezet útján értékesítik, és a közös gazdaság áruértékesítési aránya a kívánt mértéket eléri - ugyancsak 10-30 százalékos szerződéses felárat kapnak. azok a termelők, akik a korábban szerződésben lekötött mennyiségeken kívül többet tudnak értékesíteni, szőlőre és mustra továbbra is köthetnek pótszerződést.

az állami pincegazdaságok ez év negyedik negyedében minden eddiginél több bort, mintegy százezer hektolitert palackoznak. a forgalomba kerülő borok minél nagyobb részét kívánják palackozva átadni a kereskedelemnek. ez év utolsó negyedében tovább fokozzák a 0,35 literes, ugynevezett kispalackok forgalmát. a tervek szerint három és fél decis palackokban még az idén 8.000-10.000 hektoliter bort hoznak forgalomba.

/mti/

14.55

- 25 -

14.55
Z. P. L.

bb 39. magyar szakemberek közreműködésével alakítják ki mongóliában a konfekció ipart - harminc mongol fiatal érkezett budapestre, hogy szakmunkás-képzésben részesüljön

i sz/gg vm vg

1961. szeptember 19.

a kisz kongresszus idején hazánkban járt mongol küldöttség felkereste a május 1. ruhagyárat, s ekkor vetődött fel az a gondolat, hogy a magyar üzemek fiataljai átadják tapasztalataikat a mongoloknak. a kisz védnökséget is vállalt a baráti mongólia ruhaipari szakembereinek képzése felett, s meghívására most harminc mongol fiatal érkezett budapestre, akik 13 hónapos itt tartózkodásuk idején szakmunkás-képzésben részesülnek. a ruhaipari igazgatóság a rákóczi téri ruházati ipari tanulóiskolával együtt - ebben az iskolában tanulnak majd a mongol fiatalok - kidolgozta számára a tanyanyag tematikáját, tolmácsok, valamint az itt tanuló mongol egyetemisták segítségével sajátítják majd el a szakma ismereteit. magyarországi tartózkodásuk utolsó négy hónapjában pedig konfekció gyárainkban üzemi gyakorlaton lesznek.

mongóliában egyébként már hozzáláttak a konfekcióipar alapjainak megvetéséhez és ebben a magyar szakemberek is közreműködnek. nyolcszáz tagot számláló ruházati szövetkezet működik és ezen belül alakult egy mérték után dolgozó szabóság is. a szövetkezet szakmai tanácsadói tar László és Czuczor Árpád fél éve tartózkodnak ott. segítenek az üzem munkájának megszervezésében, a fejlett technológiák alkalmazásában a szabászok és más szakmunkások oktatásában.

a mongolok egy nagyobb konfekciógyárat is szándékoznak építeni, s ez előreláthatólag 1964-ben épül fel szintén magyar tapasztalatok alapján. az üzem tervezésével magyar szakembereket, a könnyűipari tervező iroda mérnökeit bízták meg. /mt1/

bb 40. vietnami államférfiak távirata magyar államférfiakhoz

k küm/fm/m

1961. szeptember 19.

ho si minh, a vietnami demokratikus köztársaság elnöke, a vietnami dolgozók pártja központi bizottságának elnöke és pham van dong, a vietnami demokratikus köztársaság minisztertanácsának elnöke táviratban mondott köszönetet dobi istvánnak, az elnöki tanács elnökének és kádár jánosnak, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága első titkárának, a forradalmi munkáspárt kormány elnökének a vietnami nemzeti ünnep alkalmából küldött jókívánságaikért.

ung van khiem, a vietnami demokratikus köztársaság külügyminisztere péter jános külügyminiszternek táviratban köszönte meg a nemzeti ünnep alkalmából küldött üdvözlő táviratot. /mt1/

- 26 -

15.05

1512 2. oldal

bb 41. nincs még gazdája a flórián téren épülő lottóház első kisorsolt öröklakásának

i kf/kf/vl vg

1961. szeptember 19.

a lottó szeptember 1-i tárgynyemény húzásán több mint 600 értékes jutalomtárgyat sorsoltak ki. ismeretes, hogy a nyertes szelvényeket szeptember 20-ig kell bemutatni a sportfogadási és lotto igazgatóságon, vagy bármelyik totó-lotto kirendeltségen, takarékpénztári fiókban. a határidő egy nap múlva lejár, azonban számos nyereményért még nem jelentkeztek. így például nincs még gazdája a flórián téren épülő lottóház első kétszobás, összkomfortos öröklakásának sem. ajánlatos tehát, ha a lottózók ismét utánanéznek nem nyert-e valamelyik 34. heti szelvényük. /mt1/

..

bb 42. huszonöt éves a győri bélyeggyűjtők köre

vid fm/ke/vl fm

1961. szeptember 19.

1936-ban alakult meg győrt a dunántúli bélyeggyűjtő egyesület, amely győri bélyeggyűjtők köre néven most ünnepli fennállásának 25 éves jubileumát. az 1936-ban 25 tagot számláló egyesület alapítói közül heten ma is a bélyeggyűjtő kör tagjai, a létszám pedig elérte a 370-et. a jubileum alkalmából a győri bélyeggyűjtők köre kiállítást rendezett, amelyben bemutatják az üzemekben dolgozó bélyeggyűjtők legértékesebb és legérdekesebb bélyegeit. a látható legrégiből keltezés 1789-ből származik, amikor bélyeg helyett még csak bélyegzőt használtak a postahivatalok. /mt1/

..

bb 43. a bagolyvárba költözött a szombathelyi uttörőház

vid fm/ke/vl fm

1961. szeptember 19.

Szombathely egyik kedves romantikus épületébe, a bagolyvárba költözött a város uttörőháza. a tornyos, szép környezetű kis palota legutóbb a mezőgazdasági technikum kollégistáinak nyújtott otthont. ezt az intézményt azonban iskolástul körمندre helyezték az uttörőház új otthonában több lehetőség lesz a gyerekek foglalkoztatására. nyáron sátrakat is építhetnek a bagolyvár köré. a belső helyiségek is tágasabbak az előzőeknél, ezért új szakkörök létesítését tervezik. most rendezik be a helyiségeket, a szakköröket, a könyvtárat. keddén már megnyílt az ifjúsági könyvtár és a diafilm kölcsönző. /mt1/

15.53

16.05

- 27 -

bb 46. rendkívüli erőfeszítések a vízműveknél: az alacsony vízállás ellenére napi 633.000 köbméter vizet kap budapest - kisebb zavarok a premkerületek egyes részein

1 hbj/gg/vl vg 1961. szeptember 19.

a főváros környékén az utóbbi napokban rendkívül kedvezőtlenek a víznyerési lehetőségek. az alacsony - egy méter 81 centiméteres - vízállás miatt ugyanis nagyon megcsappant a kutak vízhozama, s ugyanakkor a szeptembervégi kánikulában sok vizet fogyaszt budapest.

a vízművek minden lehető elkövet az igények kielégítésére. az összes vízművet, kutat bekapcsolta. még néhány évvel ezelőtt hasonló adottságok esetén az egész városban jelentkezett volna a vízhiány, most azonban napi 633.000 köbméter vizet ad a vízművek, ami fedezi a szükségletet. csupán a déli peremkerületek egy-két részén akadozik a vízellátás, mert az elosztó csövek ezen a vidéken már korszerűtlenek, kicsi az átmérőjük, nem voltak nagyobb fogyasztásra méretezve. ezen csak a csőhálózat cseréje segíthet.

a számítások szerint a vízműveknek továbbra is igen nehéz feladatokat kell megoldania, mert a szokatlan meleg következtében a duna vízállása állandóan csökken, s a fogyasztás továbbra is - az évszakhoz viszonyítva - igen magas. a vízművek vezetői megtárgyalták a további tennivalókat, hogy az igényeket lehetőleg zökkenő k nélkül kielégítsék. /mti/

bb 48. si mamadou, a mauritaniai pedagógus szakszervezet főtitkára

1 vt/gk/vl fm 1961. szeptember 19.

a pedagógusok szakszervezetének meghívására kedden budapestre érkezett. az afrikai szakszervezeti funkcionárius a hét végéig marad hazánkban. iskolákat látogat, pedagógusokkal találkozik, tanulmányozza oktatásügyünk helyzetét, valamint a pedagógusok szakszervezetének munkáját. /mti/

16.15

16.45

23

bb 44. mintegy 150 grafikusművész 500-nál több alkotást küldött az 1. miskolci országos grafikai biennáléra

vid fm/ke/vl fm 1961. szeptember 19.

a borsod megyei képzőművészek kezdeményezésére október 20-án nyílik meg az 1. miskolci országos grafikai biennálé. a kiállítást a miskolci nemzeti színház társalgójában rendezik meg és azon mintegy 200 rézkarcot, fa- és linóleummetszetet mutatnak be.

a kiállításra csaknem 150 grafikusművész küldte el 500-nál több alkotását. a beküldött képek többsége az üzemek, gyárak életét, a magyar mezőgazdaság átalakulását tükrözik. a művészek megörökítették a békés építő munka szépségeit, tanulmányokat, portrékat készítettek a ma emberéről.

a képek bírálatát kedden kezdték meg. /mti/

bb 45. vöröskeresztes üzemi mintaszervezetek győr-sopron megyében

vid fm/ke/vl fm 1961. szeptember 19.

az év elején több győr-sopron megyei ipari üzem vöröskereszteszervezete indított versenyt, hogy megszerezze az üzemi mintaszervezet címet. ennek feltétele volt például, hogy a tagok száma elérje az üzem létszámának 10-15 százalékát, a dolgozók öt százaléka vegyen részt egészségügyi kiképzésben, s megfelelő számban jelentkezzenek véradásra.

a versenyt a soproni ruhagyár, valamint a győri wilhelm pieck vagon- és gépgyár vöröskereszt-szervezetei nyerték. a wilhelm pieck gyárban 32 egészségügyi állomást hoztak létre, amelyeken szakképzett vöröskereszt-aktivisták látják el a szociális és egészségügyi munkát és szükség esetén elsősegélyt nyújtanak. /mti/

15.59

16.40

29

1/ka

bb 47. hazánk európa legmelegebb pontja: 32-33 fokos a szeptemberi kánikula - a kárpátok láncá kúszott az őszi hűvös idő érkezését

1 cs/j szb ká

1961. szeptember 19.

skandinávián, finnországon és a balti-tengeren át hétfőn és a keddre virradó éjszaka hűvös légtömegek érkeztek csehszlovákiába, lengyelországba és a szovjetunióba, a kárpátok vonalától északra már hűvös ősz van, attól délre még mindig tart a nyári meleg. a meteorológiai intézet központi előrejelző osztályán adott tájékoztatás szerint hétfőn és kedden hazánkban tartósan 30 fok fölé emelkedett a hőmérő higánya, s többhelyütt - az alföld egyes vidékein, továbbá miskolcon - 32-33 fokot is mértek. az utóbbi napokban hazánk volt európa legmelegebb pontja. jellemző például, hogy a másik meleg-gócról, franciaországból is csak 30-32 fokos hőséget jelentettek, a balkánon pedig csupán 26-29 fokig emelkedtek a maximumok. lengyelországban és a szovjetunió nyugati területein az éjszakai hőmérséklet 10, a nappali pedig legalább 15 fokkal alacsonyabb, mint nálunk. a legutóbbi jelentések szerint a hideg lassan felnyomul a kárpátok lejtőin, a hágókon máris megkezdődött az át-szivárgás. az északnyugati és a z északkeleti határvidékeken kedden két-három fokkal csökkent a hőmérséklet. budapesten hétfőn 31.3 fokig emelkedett a hőmérséklet, kedden pedig már a 32 fokot is meghaladta. a kései kánikulának ezek az utolsó fellebbanásai azonban nem példa nélkül valók. a feljegyzések azt mutatják, hogy 1947. szeptember 20-án budapesten 35 fokos volt a hőség.

a hideg és a meleg birkózása tehát megkezdődött hazánk légtérében is. a szakemberek szerint az átalakulás fokozatos lesz: az éjszakák hűvösödnek, a nappali felmelegedés mérséklődik, számottevő csapadéokra azonban egyelőre nincs kilátás. /mti/

bb 49. kedves vendég a bokányi dezső általános iskolában

1 vt/gk szb fm

1961. szeptember 19.

kedves vendég járt kedden a 7. kerületi, hernád utca 46. szám alatti bokányi dezső általános iskolában. az iskola névadójának hazánkban idős leánya, bokányi emma, látogatta meg a tanulóifjúságot. baráti beszélgetésen emlékezett vissza édesapja munkásságára, a dicső magyar tanácsköztársaság idején betöltött szerepére, majd ajándékot adott át a tanulóknak, akik ugyancsak ajándékkal kedveskedtek szeretettel fogadott vendégüknek. /mti/

16.09 16.16

- 30 -

Ma

bb 50. kedden balatonszéplakon megkezdődött a második kohászati szabadegyetem

vid te szb ki

1961. szeptember 19.

kedden balatonszéplakon, a dunai vasmű üdülőjében, megkezdődött a magyar kohászat műszaki dolgozóinak második szabadegyeteme. az ötnapos szabadegyetemen a kohászati ipar gyakorlati szakemberein kívül tudományos életünk sok kiválósága is részt vesz. a megnyitón ott volt werner schilling, a német demokratikus köztársaság kalbeli alacsonyaknás kohóműveinek igazgatója is.

a dunai vasmű nevében pilter pál főmérnök köszöntötte a megjelenteket, majd horgos gyula dr. kohó- és gépipari miniszterhelyettes nyitotta meg a szabadegyetemet. elmondotta, hogy népgazdaságunk megnövekedett feladatai többféle minőségű acél és hengereltáru előállítását követelik a kohászatotól. ezenkívül a termékek súlyának csökkentése érdekében szükség van az acélok átlagszilárdságának jelentős növelésére is. éppen ezért a fejlett ipari államok, elsősorban a szovjetunió példája nyomán elő kell írni kohászati gyártmányaink szilárdságának állandó fokozását. rámutatott arra, hogy a második ötéves tervben a hengerlés terén nagyobb erőfeszítéseket kell tenni a gazdaságosabb hideg-alakítási technológia előnyeinek kihasználására. hangsúlyozta, hogy az ötéves tervben kohászatunkban alapvető irányelvként a kohászati berendezések termelési intenzitásának fokozását és a termelékenységet növelő technológiai eljárások bevezetését kell tekinteni. végül utalt a tudományos kutatóintézetek munkájának fontosságára.

a megnyitó után czece lászló, a kohó- és gépipari minisztérium vaskohászati igazgatóságának vezetője részleteiben elemezte a vasgyártásban, az acélgyártásban, a hengerlésben, és a tűzállóanyagiparban a kohászat dolgozóira váró konkrét feladatokat, a termelékenység növelésének és a minőség javításának egyes módszereit.

délután a szabadegyetem második előadását dr. verő józsef kétszeres kossuth-díjas akadémikus tartotta, aki a kohászati kutatómunka eredményeiről, dr. sövegjáró jános kossuth-díjas, a magnezitipari kutató intézet vezetője pedig a hazai tűzállóipar és a tűzállóipari gyártmányok fejlődéséről beszélt. /mti/

16.30 16.48

- 31 -

Ma

bb 52. utrakészen a delizsánsz és az ős-postaautó - még mindig érkeznek a külföldi gyűjtemények - szombaton nyílik a „budapest 1961.,, nemzetközi bélyegkiállítás

i kf/kf/vl vg

1961. szeptember 19.

a „budapest 1961.,, elnevezésű nemzetközi, bélyegkiállítás rendezése már előrehaladt. a műcsarnokban, a szépművészeti muzeumban, az építők rózsza ferenc művelődési házában és a műjéggpálya klubjában most rendezik a kiállítás hatalmas anyagát. a négy helyen 3500 tablón mintegy ezer hazai és külföldi kiállító körülbelül öt-öt és félmillió bélyeget mutat be, köztük világszerte ritkaságszámba menő példányokat, gyűjteményeket. az anyag nagyrésze már együtt van. a magyar gyűjtők tábláit elkészítették, külföldről azonban még most is érkeznek a bélyeggel leteli csomagok, sőt az utolsó pillanatban is várnak még néhány gyűjteményt. a damjanich utcában, külön e célra felállított postahivatalban, nagy a forgalom. hétfőn több csomagban érkezett a román gyűjtők összes anyaga, kedden pedig a lengyelek állami gyűjteményét csomagolták ki.

utrakész a rendbehozott 19. századbéli postakocsi, a delizsánsz és a posta egyik ősatója, amelyek a kiállítás idején a népköztársaság útján, a hősök terétől a november 7. térig járnak, s korabeli öltözetű postásaik üritik az ottani levélládákat. a delizsánsz egyébként szombaton kezd üzemét azzal, hogy a kiállítás rendezőbizottságának kézbesíti az üdvözlő leveleket.

a kiállítás megnyitására már érkeznek a külföldi vendégek, elsőnek kedden a lengyel bélyeggyűjtő szövetség képviselői. szerdára várják ulan-batorból a mongol delegációt. csehszlovákiából romániából, lengyelországból külön vonatokat indítanak, számos más országból jeleztek társasutazásokat.

a budapesti bélyegvilágkiállítást szeptember 23-án, szombaton délelőtt 10 órakor ünnepélyesen nyitják meg. /mti/

16.35

16. 52

- 32 -

e l ő f i z e t ő i n k h e z !

értesítjük előfizetőinket, hogy folyó hó 20-án megkezdjük „a német kérdés„ című kettős külpolitikai dokumentációs füzetünk szétküldését. a broszúra formában megjelenő két füzet együttes terjedelme mintegy 270 oldal. az első füzet ismerteti azt a nyugati politikát, amely németország kettéosztására vezetett, a szovjetunió és az ndk küzdelmét a német békeszerződés megkötéséért, nyugat-németország felfegyverzésének kronológiáját, a legnagyobb nyugatnémet monopóliumokat, stb; a második füzet a nyugat-berlini kérdés fejleményeit / aug. 31-ig /, a német békeszerződés és nyugat-berlin kérdésének legfontosabb dokumentumait, a békeszerződés-tervezeteket, a legfontosabb beszédek bő kivonatait, stb. tartalmazza.

a kettős füzet ára előfizetőink számára egy példány megrendelése esetén 100 / 100/ ft. több példány rendelése kiadóhivatalunkkal beszélhető meg.

a megrendelések sürgős közlését kérjük, mert ez a füzetünk is nagyon korlátozott példányszámban jelenik meg.

budapest, 1961. szeptember 19.

az m t i

kiadóhivatala.

Nó

bb. 53. szakszervezeti küldöttség utazott belgiumba

k fm/gy/hk

1961. szeptember 19.

szilágyi sándor, a szot nemzetközi kapcsolatok osztályának vezetője és blatenszky kálmán, a nemzetközi kapcsolatok osztályának munkatársa kedden belgiumba utazott, ahol résztvesznek a belga gáz-, elektromos- és kokszipari dolgozók szakszervezetének kongresszusán.
/mti/

bb 54. a kereskedelmi dolgozók prémiumrendszerének továbbfejlesztéséről tárgyalt kedden a kpvdasz elnöksége

t ta/sze-lm vg

1961. szeptember 19.

a kereskedelmi-, pénzügyi és vendéglátóipari dolgozók szakszervezetének elnöksége tausz jános belkereskedelmi miniszter részvételével kedden a kereskedelmi dolgozók prémiumrendszeréről tárgyalt. elvi határozatot hoztak, ami megállapítja, hogy a jelenleg alkalmazott kereskedelmi prémiumrendszer jó és tovább kell fejleszteni. a prémiumrendszert véleményük szerint úgy kell fejleszteni, hogy az a kereskedelmi dolgozókat minél jobb munkára és a vásárlókörzség megbecsülésére ösztönözze. a kpvdasz elnöksége ezután megállapította, hogy a szakszervezetre milyen feladatok hárulnak a decemberben moszkvában megrendezésre kerülő szakszervezeti világszövetség 5. kongresszusával és a januárban budapesten sorakerülő európai áruházi dolgozók konferenciájával kapcsolatban./mti/

bb 55. baleset a nyugati-pályaudvaron

tm-lm l1

1961. szeptember 19.

kedden délután 14.05 órakor budapest-nyugati pályaudvaron a lajosmizsei személyvonat üres szerelvénye, - amely hanyagságból nem volt összeakasztva a szerelvényt toló diesel-mozdonnyal - az indulási vágányra való beállítás közben a vágányzáró bakot, valamint a szemben levő üzemi konyha falát áttörte, úgy hogy a szerelvény első kocsija majdnem teljes egészében a konyha épületébe került. az ott dolgozók közül többen megsebesültek.

a felelősség megállapítására a vizsgálat folyik./mti/

18:00 18:15

- 34 -

tm-Lm

1961. szeptember 19.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 19-én,
kedden 18 órakor:

a hőmérséklet kissé mérséklődik

várható időjárás szerda estig: kevés felhő, száraz
idő, mérsékelt szél, várható legmagasabb nappali hőmérséklet
szerdán 26-30 fok között./mti/

--

bb 57. az időszerű ipari és mezőgazdasági feladatokról tárgyalt
a komárom megyei pártbizottság

i vid ms/sze szb fm

1961. szeptember 19.

Az ms/mp komárom megyei bizottsága kedden tatabányán kibővített
ülésein vitatta meg a megye iparának és mezőgazdaságának időszerű fel-
adatait. nemeslaki tivadarnak, a komárom megyei pártbizottság első
titkárnak megnyitója után kollok péter, a megyei pártbizottság má-
sodtitkára beszámolt az ipar helyzetéről. a megye üzemeinek többsége
becsülettel teljesítette a párt és a kormány határozataiban meg-
szabott feladatokat. a termelés növekedését kétharmadrészen a terme-
lékenység növelésével érték el, kiemelkedő a szénbányászat eredmé-
nye. oroszlányon teljes egészében, tatabányán csaknem hetven százalék
ban a termelékenység emelkedéséből származott a többletermelés. a
megye három szénbányászati trösztjének műszaki színvonala jelentő-
sen növekedett, több országos jelentőségű újítást, találmányt alkalm-
sítottak. az ötéves terv végéig 37-40 százalékra akarják emelni a gé-
pi rakodást. az ideiglenes eredmények reményt nyújtanak arra, hogy ezt a
tervet is teljesíteni tudják. dorogon például az első félévben a
termelt szén 28.9 százalékát rakták fel gépekkel. a pártbizottság
megállapítása szerint a legfőbb feladat a fokozott anyagtakarékosság
és a balesetek további csökkentése.

örvendetes, hogy a vegyipar is túlteljesítette tervét; az év el-
ső felében 17.8 százalékkal haladta meg a múlt év hasonló időszaká-
nak termelését. itt a többlet 83 százaléka származik a termelé-
kenység emelkedéséből. mindez azért jelentős, mert a megye vegyipari
termelésének értéke - a rövidesen üzembe lépő egymillió tonnás sző-
nyi kőolajfeldolgozóval együtt - meghaladja majd a szénbányászat
termelési értékét.

az eredmények nem homályosíthatják el, hogy néhány üzem - első-
sorban a vezetés hibájából - nem teljesítette feladatát, s ez lassít-
ja a fejlődés ütemét.

a beszámolót követő legtöbb hozzászóló a vezetés javításával és
a termelékenység további növelésével foglalkozott. a pártbizottság
elhatározta, hogy gazdaságpolitikai tanfolyamot indít a gazdasági
vezetés színvonalának és a pártszervezetek gazdasági tevékenysé-
gének emelésére. a tervüket nem teljesítő üzemek pedig intézkedési
terveket dolgoznak ki mulasztásaik pótlására.

ezután a mezőgazdaság és a felvásárlás helyzetét és időszerű
tennivalóit vitatták meg. a végrehajtó bizottság beszámolóját hava-
si ferenc, a pártbizottság titkára ismertette. /mti/

--

1002

bb 58. a kubai vöröskereszt küldöttségének látogatása az egészségügyi miniszter első helyettesénél

sze-lm sr

1961. szeptember 19.

a kubai vöröskereszt budapesti tartózkodó küldöttsége kedden látogatást tett dr. simonovits istvánnál, az egészségügyi miniszter első helyettesénél. egyidejűleg dr. vilmon gyula miniszterhelyettes fogadta a togói vöröskereszt főtitkárát./mti/

-. -

bb 59. ülést tartott a kisz középiskolai tanácsa

i lv/gg-lm sr

1961. szeptember 19.

a kisz központi bizottságának középiskolai tanácsa kedden ülést tartott, megvitatták a középiskolai kisz-szervezeteknek az ifjuság a szocializmusért mozgalommal kapcsolatos feladatait, valamint a különböző szakkörök problémáit./mti/

-. -

bb 60. elutazott a tandarica bábszínház együttese

k v/gk-lm sr

1961. szeptember 19.

kedden este a nyugati-pályaudvarról elutazott a két hétig hazánkban vendégszerepelt bukaresti tandarica bábszínház társulata. a román művészeket a nyugati pályaudvaron szilágyi dezső, az állami bábszínház igazgatója, a bábszínház művészei, a művelődésügyi minisztérium, a kulturális kapcsolatok intézetének, továbbá a román nagykövetségnek a képviselői bucsúztatták./mti/

- v é g e -

- 36 -

21.30

22.25

[Handwritten signature]

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon. 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1961. szeptember 20.

bb 1. megrendezik az önkiszolgálóboltok pénztárosnőinek országos versenyét - az elődöntő eredménye: százféle árut öt és fél perc alatt számolt el egy vecsési pénztárosnő

i ta/gk-lm vg

1961. szeptember 20.

mint a belkereskedelmi minisztériumban elmondták, rövidesen megrendezik az önkiszolgálóboltok pénztárosnőinek országos versenyét. az önkiszolgáló boltok legjobb pénztárosai versenyének azért, hogy megállapítsák, ki számol a leggyorsabban és a leghatékányabban, az elődöntők eddigi eredményei szerint egy vecsési pénztárosnő, tarr julia kezes és agya „forgott”, a leggyorsabban. öt és fél perc alatt százféle árucikket számolt össze, vette át a pénzt és adott vissza, rajta kívül még sokan megközelítették ezt az eredményt. mint a verseny rendezői elmondták, a legjobbak október végén gyűlnek össze a döntőre. az itt elért eredmények alapján a belkereskedelmi minisztérium megállapítja a feltételeket a kiváló pénztáros cím elnyeréséhez. ezt a címet évenként a legjobb pénztárosnők kapják meg./mti/

-. -

bb 5. eladta a rábi zott gépeket - három és féle évi börtönre ítélték

i bc/tm-lm sr

1961. szeptember 20.

haleczky mihály beruházási csoportvezetőként dolgozott a magyar országos söripari vállalat erőmű építkezésén, ahova nagy mennyiségben szállítottak kazánt, villanymotort, egyéb felszerelési tárgyakat. ezek nem darabszámba, hanem súly szerint érkeztek az építkezés színhelyére, s több helyen tárolták őket. a raktárak kulcsai haleczkynél voltak, ki a nyilvántartást is vezette. haleczky a visszáru gépeket nem a raktárba szállította, hanem eladta. több alkalommal nagy mihály és szörényi lászló segítségével adott el motorokat, az értékesítésnél igénybe vette v. györgyöt is, aki nemrég került csoportjához. a szolgálati viszonyt kihasználva rávette a tapasztalatlan 19 éves fiatalembert, hogy két alkalommal az ő személyi igazolványát, egyszer pedig barátjának nála levő igazolványát használhassa az eladásnál. ezért 600 forintot juttatott beosztottjának. a csoportvezető a bünygyi eljárás során 27.000 forint értékű motort visszavásárolt és beszállította a beruházási raktárba.

a központi kerületi bíróság haleczky mihályt három évi és hat hónapi, nagy mihályt két évi, szörényi lászlót egy évi és két hónapi börtönre ítélte és egyetemlegesen kötelezte őket az eddig meg nem térült, mintegy 15.000 forintnyi kárösszeg megfizetésére. v. györgyöt egy évi javító-nevelő munkára ítélte a bíróság, 10 százalékos bércsökkentés mellett./mti/

6.-

- 1 -